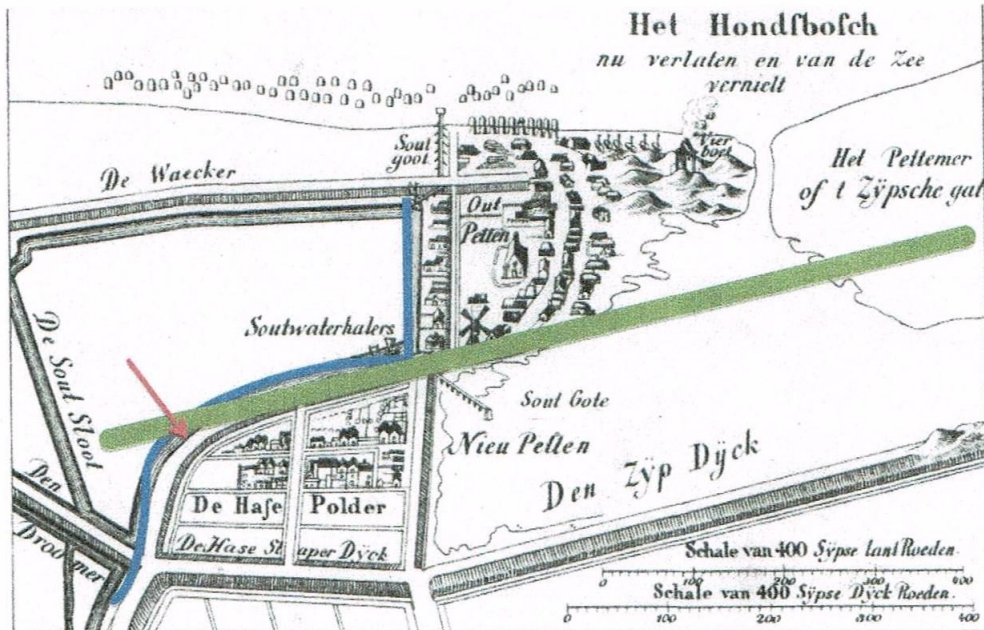

Historische Wandeling langs de Oude Schoorlse Zeedijk.

We starten bij de Leihhoek, ook wel Leierhoek genoemd. Hier zien we het laatste stukje van de afgesloten Hondsbosche vaart.

Vroeger was deze vaart de grens tussen het Noorder- en Zuiderambacht van Petten en liep toen door tot de Zoutgoot. De zoutwaterhaalders uit Alkmaar voeren via dit water tot de zoutpomp, om zout water ten behoeve van de zoutwinning op te halen.

De loop van de Hondsbosche Vaart ca 1730. Ons startpunt is de rode pijl.

Na de aanleg van de Hondsbosche en Pettemer Zeewering (de Wakerdijk) in 1792 werd de vaart voornamelijk gebruikt voor het aanvoeren van stenen, zand, balken etc. ten behoeve van de dijk. Hiervandaan liep een spoortje de dijk op om de materialen te vervoeren.

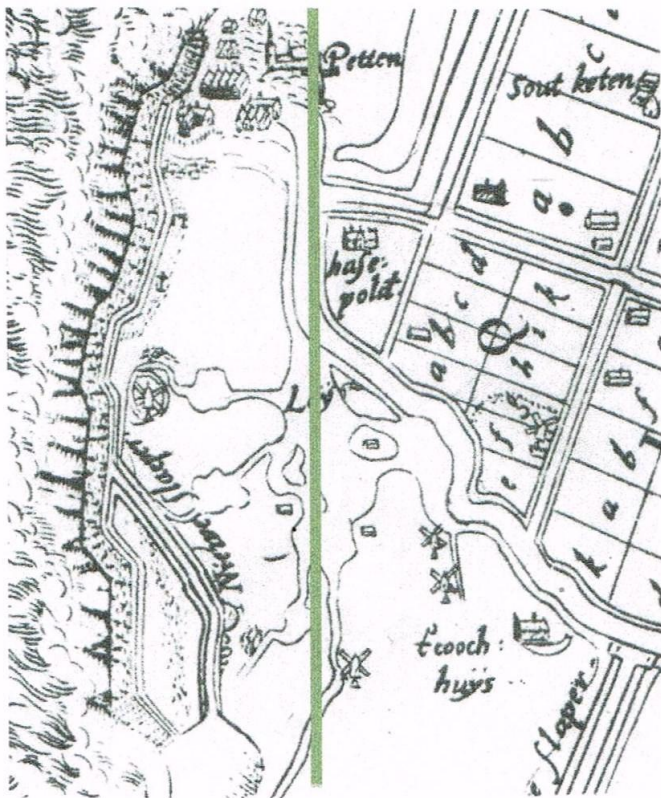
Op deze foto zijn de materialen en opstallen voor het onderhoud van de dijk nog te zien

Treintje op de dijk (1937) voor dijkverhoging

Lopend naar de Oude Schoorlse Zeedijk komen we langs het laatste huis van het rijtje, hier was een stroloods aan bevestigd voor het geval van watersnood

Bij het begin van de Schoorlse Zeedijk zien we waarom de Leihoeek zo heet. Links van ons zien we namelijk de Leipolder. Dat is eigenaardig, want het is een polder in een polder. Het geheel, tot de Kamperkade is namelijk de Pettemer Polder.

Dit kaartje geeft aan hoe dat zit. Ooit (in de 14de eeuw) is de Schoorlse Zeedijk doorgebroken en zijn het water de Leije en de Abtskolk ontstaan. Veel later (in 1631) is dit drooggelegd en ontstond de Leipolder. Het hoekje dat ontstond werd dus de Leihoeek.

Abtskolk

We zien meteen al bij het eerste stuk land dat het schraal en waterig ziet. Dat komt vaker voor in de polder. Meestal is het land dan afgegraven (afgedolven land), vroeger om de grond te gebruiken om de dijk te verstevigen. Tegenwoordig om zoutminnende plantjes een kans te geven.

Interessant is het zoutwaterbeheer in de polder.

Vanuit de dijk lekt continue zoutwater de polder in. Dat wist men al sinds de zee er was. De kunst was om dit zoute water zo snel mogelijk af te voeren. Daarvoor was de sloot die zo dicht mogelijk achter de dijk langs liep. Deze spuide vervolgens op de Hondsbossche vaart die het verder verdunde en afvoerde.

Halverwege zien we nog het pad lopen naar de plaats waar vroeger de molen stond. (zie bovenstaand kaartje).

Aan het einde, waar we de brug overgaan, kijken we uit over de Schoorlse Slaperdijk, die doorloopt tot Hargen.

Rechts zien we een groepje huizen, op de plaats waar vroeger het Coochhuys stond. De naam van het huis doet vermoeden dat het oorspronkelijk buiten de dijk stond in de tijd dat de Zijpe nog een waddegebied was. Dat zou goed passen in de theorie over de Pettemer ban.

De Pettemer ban hoorde vroeger bij het Noorderambacht van Petten, terwijl de rest van de polder bij het Zuiderambacht hoorde.

We zien op de terugweg ook dat de Mosterdweg (vroeger de Mostaartweg) iets hoger ligt dan het land. Zo hoog waren de eerste dijkjes. Dat is ook goed te zien aan de Camperkade even verderop in de polder.

Het Coochhuijs was vroeger de dinghof, de plaats waar de Friese rechtsprekers verbleven. In de 10de t/m 13de eeuw trokken de graven 3x per jaar van dingplaats naar dingplaats. Ze hadden daar voordeel aan, want ze kregen een derde deel van de opgelegde boete.

Als er een dinghof was, moet er ook een dingplaats zijn. Dit was een verhoogde plek, waar voor de rechtszitting beukentakken in een kring in de grond gezet werden, waaraan een koord bevestigd (gespannen) werd. Links zien we de plek waar dit gebeurde. Helaas is de terp in de 60er jaren afgegraven. We kennen nog de uitdrukking "kort geding" en het "aanspannen" van een zaak.

Als we doorlopen zien we rechts eerst Het Breggeland, dan de Zeven Stuijvers en daarna het Vrouwenhemd. Waarom zou dat zo heten? Omdat het uit allemaal stukjes bestaat, of vanwege een Engelse officier? Daarna volgt het land, dat ooit van de Schoorlse- en Groeter kerk was.

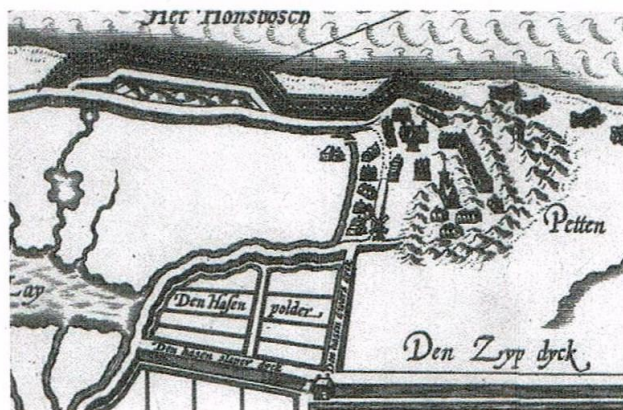
Hier treffen we de fotogenieke Harger molen aan. Het is een achtkante binnenkruier van het type grondzeiler met een wiekenkruis dat is voorzien van het systeem Fauël met steekborden op beide roeden.

De Hargermolen verving een eerdere molen die in 1799 tijdens gevechtshandelingen tussen het Engels -Russische leger enerzijds en de Franse overheersers anderzijds verloren was gegaan. Hetzelfde lot ondergingen ook een aantal andere molens in de omgeving.

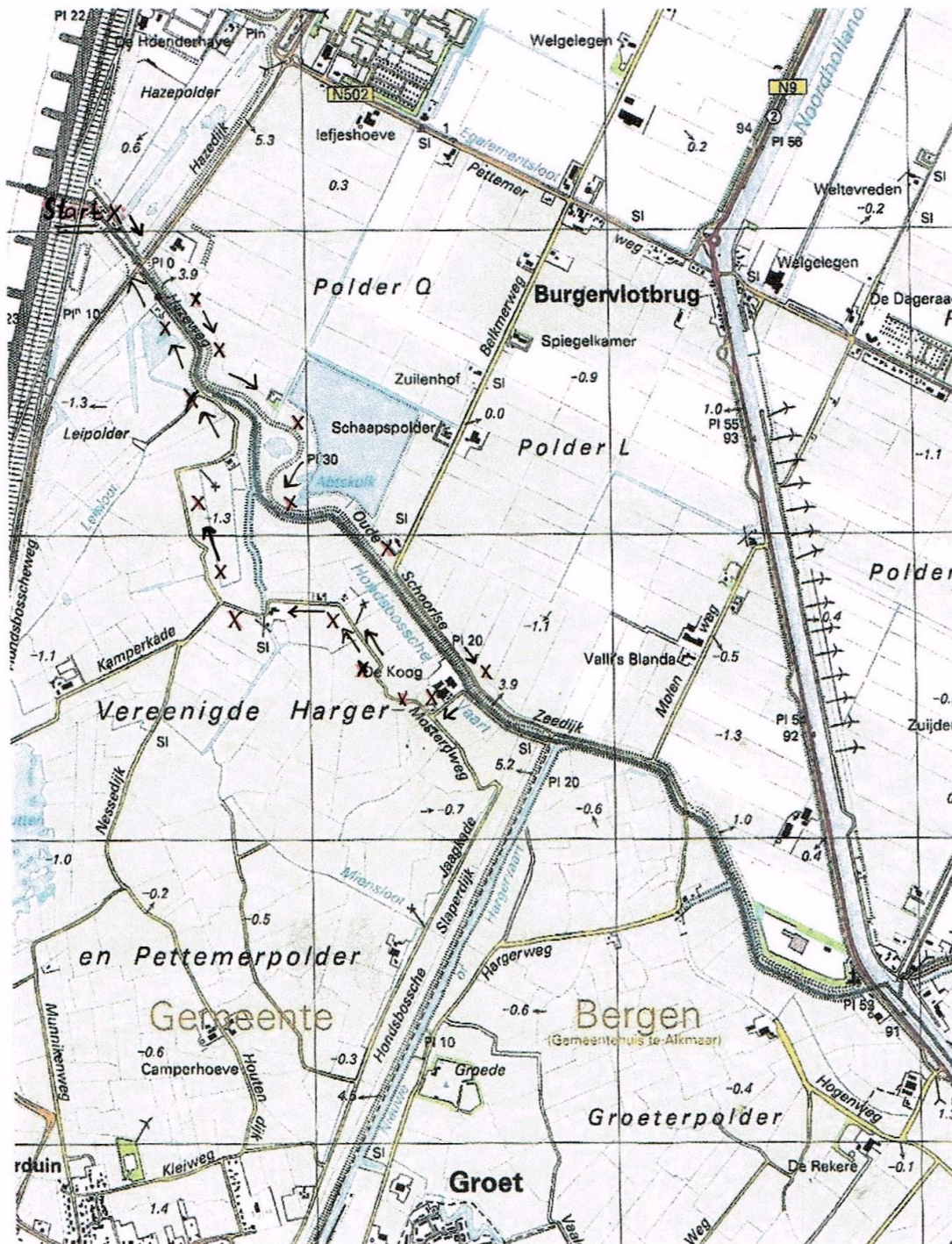
De Hargermolen is in 1871 vervijzeld en heeft tot 1962 uitsluitend op windkracht de polder bemalen. Eigenaar van de molen is het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Als we bij de driesprong staan, zien we rechtuit de Kamperkade, wij slaan af de Hazeweg in en lopen een heel eind langs Het Verdolven Land. Het is duidelijk te zien waarom het zo heet. Als we aan het eind afbuigen lopen we tegen het Costersand aan. Aan onze rechterhand zien we nog een Amerikaanse windmolen, onlangs met sponsorgeld geplaatst. Als we verder lopen zien we langs de molensloot het land de Blauwe Duijf.

Dan lopen we weer recht op de restanten van de Dromerdijk af. Op school kreeg je toch een ander idee van de Waker, Dromer en de Slaper.

Wandelroute Oude Schoorlse Zeedijk

Piet Glas. Historische Vereniging "De Zijpe" 17 april 2016